

Megjelen:

hetenkint egyszer, Csütörtökön.

A szerkesztő lakása:

„Pestvárosánál“ 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr.

Kínestári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Megyei állapotunk.

A múlt 16-iki közgyűlés határozatára vonatkozólag van némi elmondani valónk.

Haladatan e tárgy, az igaz! darázs-fészkekbe nyulunk, tudjuk mi azt jól; de uram fia valakinek csak kell lenni áldozatnak e megyében, s aztán eddig arról volt ismeretes a „Torontál“ hogy: bármily előforduló kérdésben, nyiltan és bátran kimerte mindig mondani véleményét.

Tehát ezt teszi jelenleg is.

Minden oldalról hallunk nyilatkozatokat, és észrevételeket a múlt 16-iki közgyűlés határozatára nézve. S őszintén be kell vallanunk, hogy mindenki kárhoztatja a hozott határozatot, és helyesli Kovács Ágoston által tett azon indítványt, „hogy a közbiztonság őrői megtartandók, és a deficit fedezésére a tisztviselők fizetése redukálendő lenne.“

Őszintén kimondjuk, hogy e reduktiót mi is helyesljük, de csak azon feltétel alatt? hogy a lehuzandó összeg, ha a megye pénzügyi viszonyai, kölcsön, vagy más expediens útján rendes kerékvágásukba vissza terelhetnének, a lehuzott összeg, az illető tisztviselőknek, vissza volna a megye által fizetendő.

Beeskerek városa még kritikussabb helyzetben van mint mi. — Lássuk hogy segített magán.

Tudjuk, hogy Beeskerek városának pénztárában az átvételnél nem találtatott, több mint 100 o. ért. forint, de annál több fizetetlen számla. Azért a város tanácsa nem esett kétségbe, s nem eresztette el rögtön pandurjai felé, összehívta bizottmányát és aképpen határozott, hogy egy előleg-kölcsönt vesz fel, a kintlévő és még be nem fizetett alapjára.

Igen helyesen cselekedett. Mert amint a város kint lévő követelése befolytak, úgy fog apadni a felvett előleg mennyisége is, miután az előleg a befolyt restantiákból lesz törlesztendő.

Miért ne tehetné ezt a megye is!

Tudunkkal van a megyének szép összevege, mely a nemesi és más kint lévő alapokhoz tartozik. Vegyen fel erre kölcsönt, s törleszse szintén a befolyandó összegekből.

Mert azt hinni nem akarjuk, hogy a megyei alapok, melyek kölcsönképpen egyeseknél vannak, hogy azokat behajtani ne lehetne.

Vagy fogadja el a kölcsönre vonatkozólag alispánunk azon helyes indítványát; amely azt mondja: hogy „tartsuk meg az inséges magkölcsönből a felmaradt 32 ezer forintot kölcsönképpen.“

Hisz e kölcsönért úgy is a megye vállalt magára jóállást.

Ha 200 ezer forint erejéig alig volt biztosítékul a megye jót állása? azt hiszem, hogy 32 ezer ftig nem fog kelleni még egy harmadik jót álló is.

Mi hiszünk, hogy e kölcsönnél a pénzügyminisiter úr sem fog tenni kifogást, miután a tőke és annak kamatai elég biztosítékot találnak a megyénél.

Őszintén megvallva, itt nem okozható a belügyminisiter azért, hogy „Torontál“ megye közigazgatása fenntartására nem kapja meg azon összeget, melyre okvetlenül szüksége van. Azért nincs igazuk egynémelyeknek, kik a megye jelenlegi válságos helyzetét a belügyminisiternek akarják tulajdonítani. Ha a belügyminisiter hajlandó lenne is válságos helyzetünkön segíteni, ott áll vető képpen az országgyűlési pénzügyi bizottság, mely ellensége más is a belügyminisiter által benyújtott költségvetésnek. Ebből is törölni akart, s különösen a megyék kiadásait szerette volna megnyírni. Már pedig a minisiter a magáéból, ha volna is, nem tartozik hogy adjon, más alapja pedig, a melyhez hozzá nyulhatna, nincs.

Torontálmegye az öt megillető önhatósági jogánál fogva emelte fel ily magasra tisztviselői fizetését, a minisiter igen helye-

sen cselekednék tehát, ha megengedné, (ha a kölcsön nem volna lehetséges) hogy: a megye annyit pótlékot vehetne ki, a menynyi szükséglete fedezésére okvetlenül szükséges lenne.

E pótlék alig tenne egyeseknél észrevehető különbséget, miután alig jutna egy forint után egy krajczár.

Megyénk közönségének jelenleg két út áll rendelkezésére, hogy a pénzügyi chaoszból kibontakozhassék, vagy le szállítja tisztviselői fizetését? vagy újabb adópótlékkal emeli az adóterhet: de azt a jelenlegi inséges időviszonyok miatt csak keserűséggel lehetne keresztül vinni.

Azért legjobban ajánljuk, a megye által felveendő kölcsön keresztül vitelét.

Ezt annál inkább is sürgősen ajánljuk a t. bizottmány figyelmébe, mert ezzel késlekedni nem lehet, miután a megyei válság folytán a tisztviselők is legtöbbször nem tudják, hogy mihez tartsak magokat.

Minden nap új hírek, új tervek jönnek napfényre, egyik jobbat akar tanácsolni a másiknál, s aztán nem csoda, ha a szolgabíróból finansziér lesz, az elhanyagolt közigazgatás rovására.

A megye határozzon egy új gyűlésen e tárgy felett komolyan. Itt vannak a megyére nézve a próba évek; most kell ébren lennünk és kerülnünk minden oly felszeg határozatot, melyet később sajnálnunk lehetne; mert az új épületből minden kiesett kő százsoros erővel tétethetik csak vissza helyére; s mit most egy ember összedönt, később száz sem építheti fel!..

Tudom hogy lesznek, akik erre azt mondják, de hát mi történjék a 16-iki határozattal. Nem egyébe mint annak megváltoztatása. Nem kompromitaljuk magunkat azzal, ha egy jegyzőkönyvből ígatott határozatot, oly módon javítjuk ki, hogy az a megyének nem kárára, de javára szolgál. E miatt sohasem fog bánatában a megyei karzat leszakadni.

A megye multkori közgyűlésén az elbocsajtható csendőrokre nézve hozott határozatát, kell hogy megsemmisítse. Mert ha ezt továbbra is fenntartani akarná, nem volna más hátra, minthogy azt a megye helyet a belügyminisiter változtassa, illetőleg ne erősítse meg.

Temesmegye szintén ily zavarban van mint mi, azért nem eresztette szélnek közbiztonsági közegeit. Ha nem igyekszik magán segíteni amint lehet. — Még a reduktiótól sem irtozik oly nagyon, mint ez nálunk tapasztalható.

Azért ne várja a bizottmány, hogy e tárgyban egyesek intézkedjenek, maga is álljon talpon; a részvétlenség és a közügy iránti érdeklődés hiánya úgy is eléggé jellemzi megyénk lakosait, jöjjünk össze újra, vitassuk meg a dolgot újra. Egyesek keveset tehetnek; magában csak az Isten erős, ha száz ezer ember egyszerre nyul a munkához, a siker elmaradhatatlan. (Szerk.)

N.-Beeskerek r. t. városnak rendkívüli közgyűlése december 23-án.

Elnök Stefulich Mihály polgármester, jegyző Botka Géza.

Elnök bemutatja az állandó hadsereg beszállásolása tárgyában kiküldött bizottság munkáját.

Kovács Ág. mint a küldöttség elnöke előadja, hogy két ízben levén ugyanazon küldöttség e tárgyban megbizva, azt hiszi, hogy e bizottság most is csak azt fogná javallatba hozni, mit ezelőtt. Előadván a tárgy tényálladékát fejtegeti, hogy a küldöttség véleménye oda nyilvánul, miszerint a jelenlegi kaszárnyának használt Rudólkórház, régi rendeltetésének visszaadassék, az összes megye pedig Nagy-Beeskerek városának hozzájárulásával, egy a czélnak megfelelő kaszárnyát építsen; mely véleményét a később ide küldött katonai bizottság is elfogadván, az előleges

költségvetési átlag 500.000 ftban állapított meg. Tekintve azt, hogy a városnak a katonai beszállásolás évenként 1.000 ftba kerül: a bizottság véleményét, mint városunkra nézve is előnyösnek — elfogadásra ajánlja.

Mihalovits Miksa. Igen hosszan nyúló érvelgetés után végre a küldöttség véleményét nem fogadja el, hanem a törvényhozás erre vonatkozó határozatát kívánja bevárni.

Bielek Vilmos átgondolt beszédében a kaszárnya szükségét, fejtegetve mondja, hogy a katonaság csak saját gyermekeinkből áll, ha azoknak kötelessége bennünket kül és bel ellenség ellenében megvédeni, nekünk szintén kötelességünk, azokról, kik életüket értünk feláldozzák, kellőleg gondoskodni — elfogadja a küldöttség javallatát.

Menczer M.: Felszólítatni óhajtja a honvédelmi minisiteriumot, hogy a katonaság állandó beszállásolása országos költségen eszközöltessék — s csak azon esetben, ha a törvényhozás e kötelezettséget az egyes Depot kerületekre ruházná; a küldöttség véleményét ajánlja elfogadandónak (Helyeslés).

Stoits Sándor: Elfogadja Menczer indítványát, de sajnálattal kell Bielek ellenében — ugymond — megjegyeznie, hogy néhányan csak a viczispánnak akarnak lépcsőül szolgálva, neki érdemeket szerezni (ellenmondás, nagy zaj, tárgyra, rendre, elnök csönget). Másodszor még sajnóssabb, hogy az ellen kell felszólalom, miszerint (hosszan tartó zaj, nem lehet, tárgyhöz, rendre) — de akarom — miszerint Bielek beleillesztését említett, felszólítom, hogy ezt vonja vissza. (Hosszan tartó nagy zaj — heves ingerültség, különösen a polgárok hevesen kifakadnak).

Bielek Vilmos: (Felkiáltások, ne feleljen neki, nem érdemes.) T. képviselő! Szükségesnek tartom, röviden s rögtön felelek. (Hagyja abban, nem érdemes rá.) Nem mondtam én, hogy van itt beleillesztés, nem is vonatkoztattam s ezéoztam senkire. Kérem szavaimat oly értelemben venni, a minőben azok mondtak. (Hosszan tartó eljenzés.)

Stoits nincs meglegedve a válaszal s miután német beszéddel nem tudott viszhangra találni — szerbül beszél — de tökéletesen felsült, minthogy a szerbek nem is hallgattak rá, különben Bielek szavait is elferdítgette.

Bielek igen higgadtan s röviden általános helyeslés közt válaszol s ezzel a sajátos incidentia végett ért.*)

Mihalovits Miksa: mintegy Stoits pártját fogva, zárzó ürügye alatt, megtámadja Bieleket, mintha az őt arról gyanúsította volna, hogy ő nem akarja a katonákat gyermekeink gyanánt tekinteni — (nagy zaj, ellenmondás, nem igaz szánt szándékos elferdítés, rendre, dologra, tárgyhöz, elnök csönget). Elfogadja Menczer indítványát. (Stoits s Mihalovits sugdosnak valamit egymás fülebe.)

Következett a Menczer M. elnöklele alatti bizottság jelentése, mely szerint az a képviselőlet egyes osztályokra beosztotta; mely felosztás tízennégy napon át az iratárban betekinthező levén, az ellen bárki felszólalhat.

Polgármester: Felszólítja a képviselőletet, hogy királyné ő Felsége születésnapja alkalmával, (éljenzés) a holnap tartandó isteni tiszteleten, minél számosabban jelenjenek meg. (Eljenzés.)

Polgármester jelenti, hogy a nagy hid igen rossz állapotban levén, azt megvizsgáltatá s a javítás okvetlenül szükséges levén, az előleges költségvetés körülbelül 7000 ftot teszen; áttétetik az építészeti osztályhoz.

* E tárgyra vonatkozólag már két közleményt kaptunk, melyet lapzártá miatt csak jövőre közölhetünk. Különböen ehhez mi is hozzá fogunk szólni. (Szerk.)

Panits az előfogat bérlőjének a város elmaradt szerződési átalánya fejében 1000 ftal tartozik; a illetőktől a hátralék azonnal beszédetni rendeltetik.

Polgármester jelenti, hogy a város-házában levő szerb takarékpénztár 150 ftnyi bér mellett az ismert helyiséget birja; de mindeddig, bár már hosszabb idő óta van ott, mindeddig sem az arra vonatkozó jegyzőkönyv nincs hitelesítve, sem pedig a szerződés nincs megkötve; áttétetik a jogügyi bizottsághoz.

A város tisztítására az árverezés megtartatván, 3 részben egyszerre folytonosan 7 kocsi és 14 ember fog dolgozni; a fizetendő díj összege 2080 ft.

Jelenti továbbá, hogy az adóhivatal, 3 éven át nem fizetett holt jövedelmi adó fejében a vámpénztárt 4000 ft. erejéig lefoglalta. (Sajnálattal tudomásul vétetik).

Jelenti továbbá, hogy a város anyagi helyzete kimondhatlan rossz állapotban van, sőt sok tekintetben még csunya adóságok is terhelik, mint például, hogy a kórház ápolónőjének, ki maga koldus, a város 800 fttal tartozott; iljes igen sok van.

Minthogy pedig okvetlenül szükséges a város activája s passivája iránt tisztában lennünk, ajánlja a tökéletes liquidatiót; mely elfogadtatván, áttétetik a pénzügyi bizottsághoz.

Az iratok s ügyeknek a volt városi tisztviselőktől való átvételére, Kovács Á. elnöklele alatt Menczer L. s Stoics S. bizattak meg.

Polgármester jelenti, hogy f. hó 17—22 2265 ft. folyván be a pénztárba, ez a költségek fedezésére nem elegendő; kéri a mult ülésben megállapított executio végrehajtását; megadatik. Az ülés vége 7 órakor.

Felette sajnáljuk, hogy a Stoics s Mihalovics által előidézett nem éppen tisztességes incidensek előfordultak különösen azért, minthogy eddig békében s csendben megvoltunk, csak mióta ezek az urak belekeverednek, kiszámíthatlan zavart, annak előrelátható utóbajjaival képesek előidézni.

Végül kérjük az elnök urat, sziveskedjék egy nagyobb a rendre utasító csemettyüt a tanácskozáshoz hozatni. ▽

A nagy-beeskereki jótékony nőegyletből.

A helybeli jótékony nőegylet f. évi decz. 15-én tartá meg — e lap hasábjain is hirdett — rendes évi közgyűlést. Tán szivesen veendi a t. cz. olvasó közönség, ha ezen nőegyletről, annak működéséről és állapotáról kimerítő jelentést közölünk, hogy egyrészt a nyilvánosság előtt is számot adjunk, másrészt pedig, hogy ezen egylet iránt, mely valóban városunknak egyik legszebb díszé, még távolabb körökben is elismerő, pártoló érdeklődést költsünk.

A nőegylet elnöke, Vecsey-Gyertyánfy Eleonora asszonyság a kellemetlen időjárás daczára igen számosan összegyűlt egyleti tagokat rövid, de szíves szavakban üdvözöl, mire az egyleti titkár, tiszt. Moczkovcsák János T. evang. lelkész úr a lefolyt egyleti évről következő jelentést terjesztett elő:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Titkári jelentésemnek az a czéja, hogy a jótékony nőegylet körében az utolsó közgyűlés óta előfordult nevezetesebb mozzanatokat egy képpé állítsa össze, mely az egylet állapotát tüntetné fel előttünk, s melyet a tisztelt egyleti tagok ezen ülésből azért vihessenek magukkal, hogy azt közelebbről megtekintve, arról győződjenek meg: vajlon és mennyire felelték meg az egyleti ügyek vezetésével megbízott közegek kötelességüknek? vajlon és mennyire nézhet az egylet nyugodt lelkiismerettel és kecségtető reménnyel az új egyleti évnek elebe. Különböen is a dolog természetében rejlik az, hogy egyrészt az egyleti választmány eddigi működéséről az összes egyleti tagoknak számoljon, és hogy másrészt az egyik egyleti év végén s egy újnak küszöbén — vizsgáló pillantást vessünk a multba, hogy abból a jövő számára tanulhassunk és okulhassunk.

Azt hiszem, mélyen tisztelt hölgyeim, hogy nőegyletünk az elmúlt évre nyugodt lélekkel tekinthet vissza s hogy nemes törekvéseinek eredményét távolról sem kell szégyenlennie. Mert a mit ezen nőegylet tetleges és törvé-

nyes fennállásának első évében tett, az a lehetőség határait érinti. Mi nagy áldozatokkal, amelyekre csak olyanok képesek, kiknek belében határtalan békesültség és áldozatkészség él a legszembetűnőbb ügyek iránt, eleget tünk Beeskerek egyik legégetőbb szükségének, midőn egy kisdodóvát állítottunk, azt lehetőség szerint czélszerűen berendezve, gyermekeinknek átadtuk. Mi — a hol csak lehet és kelle — a segélyezésre szorult özvegyeket, árvákat és iskolagyermeket minden különbség nélkül segélyeztük; és egyleti számadásaink nem jelentéktelen összeget mutatnak fel, melyet a szegények segélyezésére fordítottunk. S így egyrészt azokat, kik népevelésünk ügyét szívükön hordják, azon edes reménnyel töltöttük el, hogy zilált iskolai ügyünk kisdodóvá felállítását következében — mely minden későbbi nevelés alapját képezi — nem csekély lendülettel veend; másrészt pedig az önző anyagságtól eléggé meguralt városunkba az irgalmas, jótévő emberbaráti szeretet életadó szellemét leheltük.

Es ezen állításomnak igazolására valamint mindnyájunk örömeire szolgálhat azon tény: hogy az elismerés majdnem egy oldalról sem maradt el. Igen sok szülő hálat ad nekünk, hogy kisdodóvá felállítását által alkalmat szolgáltatunk nekik, gyermekeiket oly helyre küldhetni, hol igen jól őriztetnek, hol lelkek és szívök mindannak szíves befogására képesek, mi az ember előtt jó, szép, nemes és szent. Gyermekeinknek pedig a kisdodóvá oly kedves mulató helyévé vált, hova a legnagyobb örömmel sietnek, és honnan csak nehezen távoznak. A helybeli sajtó elismeri, hogy nőegyletünk kulturális viszonyainknak fejlesztésére igen jótékonyan hat. Az illetékes tanügyi hatóságok, a kir. tanfelügyelő és a megyei iskolatanács hazafias köszönetet szavaztak a nőegyletnek nemes, emberbaráti működéséért és kinyilatkoztatták egyszersmind, hogy az egylet céljait a legnagyobb készséggel támogatni s előmozdítani fogják.

Azonban, mélyen tisztelt hölgyeim, e tények ne tegyenek minket büszkékké, sőt ellenben arra buzdítsanak, hogy továbbra is hiven és fáradhatlanul munkálkodjunk azon áldott téren, melyre léptünk, és hogy a bennünk élő nemes lelkesültség szikráját el ne allassuk, sőt inkább oly lánggá lobbantsuk, mely mindenfelé világot és melegt áraszt.

S ezt annál inkább tennünk kell, mivel munkánk csak kezdetén állunk még, mivel hiányokat látunk magunk előtt, melyeket eltávolítani kell, ha céljainkat elérni vagy legalább megközelíteni akarjuk.

Igy pl. kisdodóvának is már lényeges hiányokat mutat fel, melyeknek eltávolítására minden erőt megfeszítenünk kell. A gyermekek száma folytonosan növekedett, úgy hogy november havában a 96-ot érte el. A helyiségek czélszerű nagybővítéséről már gondoskodott az egyleti választmány, s annak ebbeli jelentése a közgyűlésnek helybenhagyás végett beterjeszteti fog. — De a rendelkezésünkre álló erők 1 óvó és 1 ápolónő — feltétlenül elégtelenek; nekünk okvetlenül még egy óvó vagy óvónő — ha lehet német nyelvű — szükséges. Ép oly szükségesnek látszik a kisdodóvának fizetését lakpénzzel megjavítani. Nőegyletünk azonban, mely ügyis jövedelmeinek legnagyobb részét a kisdodóvá fenntartására fordítja, teljesen képtelen még többet tenni — és mégis többet tenni kell.

Az egyleti választmány ez okból megkísérelte céljainak elérésére kívülről valami segélyt nyerni. S ha meggondoljuk, hogy a jótékony nőegylet valamit általában, úgy különösen a kisdodóvának felállítását és fenntar-

tásával nem önző magánérdekeket hajász, hanem a családnak, a községnek, az államnak és hazának önzetlenül és önfeláldozólag szolgál; az egyleti választmány ezen lépését tökéletesen igazoltnak találjuk. Gróf Karácsonyi Guido úr O. Exciájához azon tőkéből leendő segélyezés iránti folyamodványunkra, melyet Önmaga fenséges koronaberczegnek születése alkalmával jótékony czélokra tett, egy igen hízrelő válaszban a készséges támogatás becses ígéretét nyertük ugyan, azonban kérésünk csak 1874-ben leszen teljesíthető, mert nevezett tőkének kamatai 1872-re már kiosztáltak s 1873-ra is már előlegesen kimerítve, illetőleg igénybe véve vannak. Továbbá az egyleti választmány az illetékes tanügyi hatóság útján a magas miniszteriumhoz is fordult évi állampolgári elnyerése iránt s a torontálmegeyi tanterületi tanács azt válaszolta, hogy folyamodványunkat kiváló örömmel támogatja ugyan, azonban a jó ügy érdekében kívánja, hogy e folyamodványhoz egy az egyleti számadásokat valamint az 1873-ki költségvetést is csatoljuk azon határozott nyilatkozással együtt: mennyit képes nőegyletünk a kisdodóvá fenntartására fordítani, s mennyiben felel meg ezen áldozat az óvoda tetleges szükségének? — A tisztelt közgyűlés ez irányban határozott indítványokkal nyelend az egyleti választmánytól; s a mai közgyűlésnek egyik főfeladata leendő, azokat behatólag vizsgálni s feleltetni dönteni. Ennél azonban kettőt kell szem előtt tartanunk: egyrészt azt, hogy a kisdodóváért minden lehetőt tegyünk, és másrészt azt, hogy ez által többi — bizonyára nem kevésbé fontos — céljaink teljesítését meg ne rövidítsük.

Vagy pedig említek egy másik hiányt, melynek eltávolítására az egyletnek egész figyelmét fordítania kell. Alapszabályaink 2. §. e) betűje értelmében egyletünknek egyik főcélja: „A közérkölciségét terjesztetni.” És valóban, ha a legtrübb erkölcsi romlottság beköiben heverő szolgálói viszonyainkra csak futólagos pillantást is vetünk, azonnal meggyőződünk arról, hogy épen itt a nőegylet számára végtelenül tág és magaslatos, de egyszersmind roppant nehéz működési tér nyílik. Mert ha ezen irányban valami jól akarunk tenni, úgy látszik mostani szolgálói viszonyainkat sarkukból kiemelni kell. — Ime, ismét egy bizonyoság annak, hogy nem szabad kifáradsunk, hanem igenis megújult erővel tovább munkálkodni kötelességünk.

Hogy még egyszer kisdodóvánkra vizsaszatérjek, felemlitem, hogy az egyleti választmány azon — minden esetre üdvös és fenntartandó — intézkedést tette, miszerint az óvodának meglátogatását, megvizsgálását s tapasztaltat iránti jelentéstétlét hetenkint más választmányi tag kötelességévé tette. A vizsgáló hölgyek útmutatásul szolgáló utasítás kidolgozása nem sokára el fog készülni.

Az utolsó közgyűlés óta nőegyletünk 11 tagot még pedig 1 alapító és 10 rendes tagot veszített el; ellenben új tagnak belépett 16; minek folytán egyletünk 5 taggal szaporodott. Jelenleg áll a nőegylet 44 alapító, 119 rendes és 26 pártoló, tehát összesen 189 tagból.

A megválasztott számvizsgáló küldöttség által megvizsgált egyleti számadások kedvező állást mutatnak fel, s felülvizsgálat végett a t. közgyűlés elé terjesztetni fognak. Nem csekély rendkívüli bevételt nyert a nőegylet a négyeszi társasjáték által, mely az egyletnek 181 ft. 26 krnyi tiszta jövedelmet hozott. Ez eredmény azonban az ezen játék rendezésével megbízott hölgyeken kívül különösen Wiltshgo Rezső egyleti pénztárnok úrnak köszönhető, ki az ezen mulatsághoz tartozó tárgyakat fáradhatlan szorgalommal maga készítette, s így

az egylet jelentékeny költségeitől óvta meg — de különben is, a jótékony czélt tekintve igen élénk működést fejtett ki, mi által az egylet köszönetét érdemelte ki. — Az egyleti számadásokkal együtt az 1873-ki költségvetés is fog előterjesztetni.

Az egylet anyagi viszonyait illetőleg legyen szabad a tisztelt hölgyek becses figyelmét egy igen fontos körülményre fordítanom. Köztudomás szerint városi hatóságunk kezelése alatt már a 40-es évek óta egy igen jelentékeny tőke áll, mely az akkori időben engedélyezett negyedik évi vásár jövedelmeiből támadt, s melynek a helybeli kisdodóvá fordítatnia kell. Talán idő- s czélszerű lenne e jövedelemnek kisdodóvánk számára leendő kiadása iránt a városi hatósághoz fordulni, annál inkább, mert az utolsó napokban keresztültölt városi tisztújítás eredménye teljes biztositást nyújt az iránt, hogy ama tőke és városi jövedelem ezennél kizárólagosan a meghatározott czélra fordíthatni fog.

Végül azt jegyzem meg, hogy alapszabályaink igen általánosan szerkesztve lévén, az egyes tisztviselők jogait és kötelességeit nem eléggé szabatosan határozzák meg. Így pl. szó sincs azokban arról, mennyi időre választassanak a tisztviselők; és ismét pl. a pénztárnok kötelességeire nézve némely elledmondások fordulnak elő. A tapasztalat ezen tekintetben is a legjobb mester volt. S ezen tapasztalataink alapján bátorodunk azon indítványt a t. közgyűlés asztalára letenni: miszerint az egyleti alapszabályok megvisszálására egy biztositmányt oly utasítással kiküldeni méltóztatnék, hogy az egy ezen czélból összehívandó rendkívüli közgyűlésnek eljárásáról jelentést tegyen. Kelt N.-Beeskereken, 1872. évi decz. 15.

Moczkovcsák János Th.,
nőegyleti titkár.

(Vége következik.)

Adóbehajtás és adóhátralék.

(Vége.)

Igy vagyunk az adóvégrehajtók legnagyobb részével. Az ezen czélra alkalmazottak nagyobb része már egyenlőségünkön fogva viszszaadást ebresztenek az adózó közönségnél. Kicsapott katonatisztek, állásaikból elmozdított jegyzők, a megszünt kormányforma után használhatatlannak nyilvánított egyének salakja alkalmaztatnak e czélra, kiknek egyedüli jövedelem-forrását a végrehajtói díjazás képezi.

Ily egyének, míg a szegényebb osztálynál gyanúsítást keltenek eljárásaikkal a kormány iránt, s népszerűtlenné teszik az adóintézményt: addig képtelenek vagyonszámba és műveltebb egyének elleni végrehajtásnál közreműködni, mert ezek előtt imponálni nem képesek, holott erre szükség volna különösen oly országban, a minő a miénk, ahol még a műveltebb osztály sem bír kötelességérzettel az állam irányában.

A kormányunk fóladata tehát szintén közegeinek lehető ildommal megválasztása.

Kedvünk volna még az adókövetés körüli eljárást is boncolgatni s az adóztatás körüli aránytalanságot példákkal illusztrálni; erről azonban majd más alkalommal szólnunk, habár sikere úgy sem lesz mindaddig, míg adóörvényeink nem reformáltak. Erre azonban laikus nézetünk szerint a 3 évi országos ülésnek nem elegendő, mert nézetünk szerint: lennének bármint pénzügyi kapacitásai ez országnak, legkevesebb öt évi országgyűlési tartam lenne arra szükséges, hogy ázsiai természetűnk s az alkotmány védbástyáinak hatályos közreműkö-

dése mellett az adó-ügy rendszeresen reformáltathassék.

Fő összeg 1871. év vége 5.924.426 ft. 07 egy fél kr. 1872-ik évi összes adóelőírás 5.816.737 ft. Összesen 11.741.163 ft. 07 egy fél kr. Erre történt befizetés 1872. jan. 1-től egész október végéig 3.168.064 ft. 03 kr. Maradt október végével hátralék 8.573.099 ft. 04 egy fél kr.

Ezen hátralék valóban aggasztó, s habár azt tagadhatlanul legfőbb részben az e vidéken uralgott rossz évek eredményezték, mégis, ismerve az ezen hátralék növekedésére befolyó más körülményeket is, bátor vagyok tapasztalataim alapján véleményemet elmondani.

A hátralékosok között igen nagy számban vannak olyanok, kik kedvező anyagi helyzetűnek fogva fizetni képesek volnának ugyan, hanem az adóörvények czélszerűen intézkedéseivel szemben fizetni nem akarnak.

Mai időben már az adófizetésből is geschäftet csinálnak. Jelesül a pénz-spekulánsok, kereskedők, haszonbérők s más e kategóriába tartozó egyének örömmel fizetik a hátralékot és folyó adó utána 6 százalékt, miután ezen pénzt tartják a legolcsóbbnak, s így történik, hogy vagyons, sőt gazdag emberek, lökepénzes hazi urak adójuk éveken át nem fizetik, hanem ezen pénzzel üzérkedést, nyereszkeést folytatnak.

Vannak azután konok nem fizetők, kik vagy összeköttetések, vagy vagyoni állásuknál fogva megmenekednek az adóvégrehajtás kellemességeitől; ezen osztályba leginkább nagy birtokos urak tartoznak, kiknek értelmiségük-nél fogva első kötelességük lenne törvénytelteben jó példát mutatni s az állam érdekében helyes fölfogást ildomos eljárás által tanusítani.

Es az adó-végrehajtás valóban kik ellen intéztetik? Mindig és kevés kivétellel a legszegényebb osztály ellen, habár még kell jegyznem, hogy egyes szegényebb sorsú községek óriási vá nőtt adóhátralékát tekintve, a törvényhatóságok bünös mulasztása az egyik főoka a hátralék szaporodásának.

A törvényhatóság ugyanis szárnya alá szokta venni legtöbbnyire még azon érdemleneket is, kik nem számalomra, hanem büntetésre volnának érdemesek, s az alkotmányos önkormányzati jog szabadalma alatt oly üzelmek vitetnek véghez, melyek az állam érdeke ellen lévén intézve, rendezett államban nem tűrhetők.

Egy hatóság szónok megkerestelve, vagy talán meg is fizetve, hangzatos obegatással jaggatja el az érdekelt közszeg szomorú helyzetét, s kifakadásokban gazdag fordulatokkal kelve ki a kormány ellen — tömeget hódít maga után czéljának elérésére s megbuktatja az állam érdekét, melyet védeni szent kötelesség lenne.

A kötelesség-érzet, magasabb tekintetek vajmi ritkán nyilvánulnak a törvényhatóságok ellen, vagy ha nyilvánulnak is, ellenükben áll az egyéni vagy partikuláris érdek, mely érvényt kíván szerezni magának mindig és mindenütt.

De épen ezen uraknak egyik vessző-paripája az, hogy a kormány adóelengedést, halasztást nem ad, hogy a kormány vad kegyetlenséggel s kiméltellenül hajtja be az adót! Ugyan lássuk tehát, vajjon tette-e valamely kedvezményt a kormány, vagy eszközölt-e adó-leírást?

Igyekezem ismét számokat használni, nehogy állításaim szélből kapottaknak mondassanak. Adóelőírás eszközölt a kormány.

Temesm. 1871. évben 181.537 ft. 62 krt; továbbá 1872. évi október végéig 157.411 ft. 62 krt, — tehát összesen 338.949 ft. 24 krt.

TÁRCZA

Egy pusztai tanoda.

A szegárd-tolnai országútról északra leterve, csakhamar a terjedelmes és gazdag kajmádi pusztá területére érünk. S ezzel azon terrenura léptünk, melyé des magyar hazánk-nak egyik legdusabb, legtermékenyebb vidéke, kezdődvén itt azon jelentékeny pusztai gazdaságok, melyek Tolna- és Székes-Fehérmegyén átvonulva, s gyönyörű kastélyok- és gazdasági épületekkel díszkedvén, a haza fölújulásán örövendő magyar embernek valódi szívörömét képezi.

Ezeket röviden megérintve s részletes leírásukat más alkalomra hagyva, állapotunk meg Pusztá-Apáthin, Bécsán János szép birtokán, melyről írva van:

„Tündérvidek! habár nevedre pusztá.
Minő becses vagy, éked anyyi sok!
Hova a szem tekint, kéjlelve téved,
Felém búbjajos arczod mosolyog...”

S valóban, akár a külgazdaságot, annak okserű berendezését, akár a díszes urilakot a többi gazdasági épületekkel tekintsük, mindenütt a hasznosat a széppel párosítva látjuk. Mint tanügyi-kedvelőnek különösen szemembe tűnt a díszes kápolna közelében az izletesen rendezett parkban levő tanoda János-tanoda fölirattal, a mostani, tanügyet áldozatkészséget pártoló birtokosnak nevé megörökítendő.

Ha már a tetszetős külső kellemesen hat a szemlézőre, a tanoda belseje meglepő. Nem falusi, még kevésbé pusztai, hanem előkelő városi tanodában véli az ember magát lenni, ha itt körültekint.

Mielőtt azonban a tágas és világos tanyerem tüvel leírásához fognék — mit ez csakugyan, mint látni fogjuk, megérdemel — megk jegyznem, hogy itt néhai báró Bécsán

Károlyné született Gindly Klára mint egy 30 év előtt már tanodát alapított és díszes kápolnát építtetett. A tanodát rendszeres ellátatni táltoval; ez vagy világi pap, vagy szerzetes volt, ki egyszersmind az isteni szolgálatot is végezte. Idővel a pusztai cselédség szaporodván, a mostani földesur a tanodát egészen újja alakította s pedig a kor kívánalmának megfelelőleg.

A tanyerembe lépve, mindenelőtt fölünk a két részről beömlő világosság, mely azt valóban barátságossá teszi. Az eléggé tágas és két részre osztott padok, melyek 60—70 tanuló képesek befogadni, a falitáblák számológép, földabroszok, nagyobb földgömb, természetrajzi táblák oly czélszerűen vannak elhelyezve s oly tisztán tartva, hogy elismerésünket nem vonhatjuk e helyes felszerelésről. Nem különben a tanítónak teres helyisége van valamint a nagy fekete táblának is; szóval, minden a lehető legcsinosabban van elrendezve.

Figyelmemet magára vonta az is, hogy a térképek, fali- s természetrajzi táblák felüggesztése végett a tanyerem oldalfalain keltős vonalban lécecskek vannak alkalmazva, melyek alkalmas és kellő távolban szegekkel elaltatva, s így még egyrészt a falnak szegkekeli kilukgatása elkerültek, másrészt a fölüggesztett táblák nem érintvén a falat, sokkal tartósabbak.

Hogy pedig a gyermekek öltönyeiknek is alkalmas helyet leljenek, gondoskodva van a zárt folyosón, melyre a tanyerem nyílik, alkalmazott fogások által, hova a felöltönyök akasztatnak; ezáltal elkerültek a több tanodában észlelhető tolongás, midőn a tanulók felöltönyeiket, fövegeiket magába a terembe vive, azok birtokába jutni akarnak távozásuk alkalmával. Sok rendellenesség- és izellenségnek voltam már magam is tanuja ily távozási csoportulások alkalmával, nem egy tanuló keresvén végig a tanoda padjait, sőt siránkozott elvesztett vagy legalább eltévedt fövege vagy felöltője miatt.

S mindez, sőt még a tanuló ellátása is tanszerekkel a föntisztelt földesur bőkezűségének köszönhető, ki ha birtokait időnkint megtekinti, bizonyára el nem mulasztja a tanodát látogatásával szerencsétlenül s a tanulókat buzdítani a kellő ismeretek megszerzése végett és épen ezért szemeltetett ki tanodája számára oly férfit, ki szakismerettel és ügyességgel bírva, oly sikerrel működik, melyet csak ritka tanító képes fölmutatni. Dicséret és elismerés az ilyen tanférfinak!

A tanyerembe lépve, vezetve az ottani derek és szives gazdatiszt által, csak néhány pillanatra, kölcsönös üdvözlésre használván föl azokat, szakadt félbe a tanítás. — Az előadást végig hallgattam és kedvteléssel néztem a vidorarcu s feleltre kézséges gyermekeket, kik, a fiúk és lányok a kétrészre osztott padokban, csendesén ülve az előadásra figyeltek vagy föladványukat mások háborgatása nélkül készítették. Látható volt, hogy a tanodai fegyelem észszerűen kezeltetik. — Mint mondtam, végighallgattam az előadást, és csakis a gyermekek távoztával távoztunk mi is.

A szives házigazda tiszt lakásába vezetett, és ott a tanügyről mint érdekfűző beszélgetve, alig fél óra eltelté után ismét fölkerít, hogy a tanodába kövessem; mit én szives készséggel teljesíttem is.

A tanyerem ismét megnyílt, és én ott többé nem tanköteles tanoncokat, hanem vagy 20 fiút és néhány koros embert láttam, kik végezvén napimunkájukat, a tanodába jöttek az előadás meghallgatására. A fiúk az ugynevezett ostorosok, 14—18 évesek, kik október 15-ikétől ápril 24-ikéig naponkint délutáni vagy inkább esti 5-től 7-ig tanulnak; nyáron át pedig minden vasárnap a reggeli órákban látogatják a tanodát. — A férfiak a cselédség közül valók voltak, kik a megnöttek előadásán önként megjelentek. Jó ideig hallgattam meg most is az előadást, melyet az értelmes és valóban szakavatott tanító tartott. — A terem függő-lámpa segélyével szépen ki volt világítva. Elismeré-

semet és örömet fejezve ki a látottak és hallottak föött, távoztunk, kezét szórítva a derek tanférfiuval.

Másnap a tornászati gyakorlatokat szemlélttem meg; mert tudnunk kell, hogy e pusztai tanoda még tornázattal is bír!

A tanító vezérlete s gyakorlati utmutatása alatt az élénk fiúk köztük a helybeli gazdaszt három fiacska, a lehető legjobb kedvvel és ügyességgel végezték a korukhoz mért testgyakorlatokat; mondhatom, többen közülük oly ügyességet fejtettek ki, hogy csakugyan hangos dicséretben törtünk ki. A helyiség is igen alkalmas; a nevezett park egyik tágasabb pontján nemzeti színre festve vannak fölállítva a szükséges testgyakorlati eszközök.

Van tehát minden, mit az újabb nevelészet megkíván, hogy a gyermeknek testi s lelki tehetségei kifejlesztessenek; mi csakugyan itt is éretik a derek gazdatiszt és tanügybarát szigorú fölügyelete mellett, ki a netán fölmerülő vagyagságot, melyet vagy a szülő, vagy tanoncok részéről észlel, meg is bünteti, ha hogy ez szükségesnek látszik.

A tanulók ltszama 34—40 szokott lenni a cselédség családi viszonyaihoz mérten; de mint érintem, a tanoda 60—70 tanulót is képes befogadni.

Megváltan Pusztá-Apáthintól egy igazán kedves emlékké gyarapodtak jegyzeteim, melyeket ha időnként közlendek, úgy hiszem, nem lesznek velők a t. olvasó közönségnek terhére.

Végül hadd fejezzem ki elismerésünket azon nemeslelkű férfit iránt, ki áldozatkészségével a tanügynek ily kiváló lendület ad, mint a minőt rövid idő alatt is tapasztalni szerencsés valék. Adja Isten, hogy a nevelésügy édes magyar hazánkban több ily nagylelkű pártfogóra találjon, az okszerű nevelés és oktatás lévén a haza fölvirágzásának legbiztosabb záloga.

Sz. Rezső.

A katasteri fölmérésről szóló törvényjavaslat.

Az oly rég óta sürgetett új katasteri fölmérés tárgyában elvígve beadott a törvényjavaslat, a melynek indoklása így hangzik:

A katasteri fölmérésnek főcélja, megátalhatóvá tenni azt, hogy a törvény által megszabott adó alól bármely adóköteles földrészlet is elvonathassék. S minthogy a katasteri fölmérés műveleti rendszeres szabályok szerint s egyeséges vezetés mellett egyöntetűleg hajtathatja végre, annak fölvetélei egy szorosan összefüggő egészet képeznek, mely teljesen alkalmas arra, hogy kellő nyilvántartás mellett állandóan hasznosítható legyen.

Földadatok nyilvántartása, a katasteri fölmérésnek a legkisebb részletekre is ki kell terjednie, mi által fölvetélei sokoldalú hasznosításra válnak alkalmassá.

A bemutatott törvényjavaslat célja nem más, mint biztosítani, hogy ama fölmérés kellő módon megejtethessék, s hogy a megejtett munkát közhitelességgel fölruházhatassék.

E célból fölállítja a munkálatot szabályozó alapelveket, megszabja azon köteleseket, melyek a közhitelességre, s az egyes birtokosokra rovatandók a végre, hogy a katasteri fölmérés háborítatlan és gyors végrehajtása biztosítható, gondoskodik a munkálatok fölülvizsgálatáról, hitelesítéséről és nyilvántartásáról.

A műszaki szabályok fölvetéle mellőztett, miután azok a fejlődő tudomány elvein alapulnak, s így a törvény által meg nem köthetők.

Ezek szerint következő fejezetekre oszlik: az I. fejezet szól a katasteri fölmérésről általában;

a II. fejezet szól a közhitelesség és egyes kötelesegeiről a katasteri fölmérésnél;

A III. fejezet tárgyalja a katasteri munkálatok fölülvizsgálatát és hitelesítését; végre a IV. fejezet szól a kataster nyilvántartásáról.

Az I. fejezet szerint katasteri fölmérés állami közegek által, bizonyos meghatározott egység alapján eszközöltetik és pedig minden községre nézve önálló munkálatban, melynek részletei az 5-dik §-ban elősorolva. Hogy a katasteri fölméréseknek gyors és akadálytalan végrehajtása biztosítható szükséges, hogy ezen munkálatokat úgy a közhitelesség, mint községek és egyesek támogassák; e támogatás és segédlet mérvét határozatlan közöl vonalozza és szabályozza a II. fejezet. Az abban foglalt rendeletek nem tartalmaznak mást mint az eddig is fennállt azon szabályokat, melyek a katasteri fölmérésnél mérvadóak voltak. Ezen szabályokat azonban a törvénybe foglalni azért volt szükséges, mert azok eddig törvényesítve nem lévén, több oldalról megtagadtatták a kivételre szükséges szolgálványok, melyeket a pénzügyminisztérium törvényesített szabály hiányában kényszerközköznek alkalmazása által ki nem állíthatott, és a vonatkozók irányában csupán azon erkölcsi pressióra volt utalva, hogy a katasteri fölméréseket oly vidékre tette át, hol ezen szolgálványok a kataster üdvös céljának helyes föllismerése folytán meg nem tagadtattak. A segédlet és támogatás mérvét egybíránt minden irányban és tekintetben a nélkülözhetlen szükséghez van szabva, és minden túlkövetelés szigorúan el van kerülve; míg más államokban, mint például Poroszországban, a községek, illetőleg a földbirtokosok a szolgálványokon kívül az egész fölmérés költségeit is viselik.

A katasteri munkálat helyeségének biztosítása azonban fölülvizsgálatot s hitelesítést igényel. Erről szól a III. fejezet, mely a fölülvizsgálat s hitelesítés körüli eljárást szabályozza. A hitelesítés bírói vagy hözigazgatási uton eszközölhető. A katasteri fölmérés munkálata egészen közigazgatási művelet, hitelesítésére tehát a közigazgatási út választandó annál is inkább, miután a bírói út hosszadalmasabb, költségesebb, s azonkívül az ügy is tulterhelt bíróságok teendőit szerfölött szaporítaná.

A törvényjavaslat IV. fejezete szabályozza a kataster nyilvántartását. A nyilvántartás szükséges, mert egyedül ez uton érhető el az, hogy a tényleges birtok állapot mindenkor megállapítható legyen; ellenkező esetben a fölmérési munkálat nem lenne folyvást használható s csak sok költséggel járó gyökeres javítás útján lehetne azt újra használhatóvá tenni. A javaslat 39. §-a megjelöli azon hivatalokat, melyek a fölmérési munkálatok másolatainak kiadására illetékesek.

Törvényszéki csarnok.

Rózsa Sándor- s társainak bünperei.

Szeged, decz. 16.

Az aradi del. törvényszék előtt f. 8-dika óta szakadatlanul Rózsa Sándor és társainak bünláncolata folyik. — Az első két napon letergált bünyügek még a 48 előtti időből keltezettek s jelentéktelenebbek voltak; a mai napon azonban már az 50-es évek elején elkövetett bünyügek vétettek elő, s a híres rablókörök és ismert bandája bünláncolatának már egyes nagyobb szeméi kezdének előtérbe lépni.

Ma 7 különböző büneset, legnagyobbbrészt rablás került elő, melyek mindegyikét Rózsa Sándor hol többed-, hol kevesebbedmagával hajtja végre. Társai mind állandó bünszövegetésesei voltak, akik külön-külön is horasztó hírnévre tettek szert. Ilyenek voltak a nevezetesebbek közül. Ballangó Patak Mihály, népszerű nevén: Kis bácsi, továbbá: Tóth Pista és Jóska, Hodik István, Osznovits István, Rózsa Jakab (Sándornak bátyja), Veszeka Imre s

több. Ezek közül azonban ma már csak Rózsa S. és Veszeka élnek, meg néhányan a kevesebb 13 próbás betyárok közül.

A ma tárgyalás esetek következők:

1-ső eset: 3 lo elhajtása egy gyűből 1850-ben. — 2-dik: Návay Tamás ökréből 21 db. elhajtása 1850-ben. — 3-dik: 134 db. birka elhajtása az ó-kanizsai közlegelőről 1850-ben. — 4-dik: Daniss Mihály 18 db. ökrének elrablása 1850-ben a halasi határból. — 5-dik: Domsich Antal horgosi plebános kirablása 1850-ben. Rózsa Sándor, Osznovits István, Rádi István, Rózsa Sándor, Veszeka Imre és Hodik István éjjel egy utca ablakot kifeszítvén, azon át a lelkész-lakba törtek s a pap- és templom pénzét, egy a talált ékszereket s egyéb értékes tárgyakat magukkal vitték. — 6-dik: 1851-ben éjjel Kovács István gyevi lakos tanyájáról 20 darab marha elhajtása. — 7-dik eset: Czárán Gergely 24 db. göbolyének elrablása 1849-ben. E rablást azonban Rózsa Jakab és társai hajtották végre. Sándor ebben nem vett részt, csupán 200 frtot áldozott a közbiztonsági közegeknek, hogy bátyját, kit üldözöbe vettek, megmentsék. Ez esetről a kir. ügyész nem is emelt vádat.

A első két esetben Balog Pál is részt vett, ki a 2-dik esetről — minthogy több bünesete nincs — befogásától számítva két évi súlyos börtönrre, stb. ítéltetett.

Az első kivéve, a többi eset mind rablásnak lett minősítve a törvényszék által s Rózsa S. mindegyikben bünszövegetéses ítéltetett. Veszeka Imre csak az 5. és 6-dik esetben volt vádolva s mindkettőben önbemiserése alapján hasonlóképp bünszövegetéses ítéltetett ki.

A tárgyalásról — melynél a vádló dr. Illés Károly kir. ügyész, védők pedig Eördög Mihály és Benke József ügyvédek valának — följegyzőmivel csak a 6-dik eset nyújtott, melynél a káros Kovács István játszott nevezetes szerepet az által, hogy a tényállást előadó vallomására a védő által határozottan kívánt törvényes esküt letenni vonakodott és sem kérés, sem fenyegetés által arra bírható nem volt. A jámbor ugyanis némi vonakodás után kibökenté, hogy ő új hitu vagyis nazarénus, s hogy neki semmiféle esküt vallásánál fogva elmondania nem szabad. A törvényszék tanácskozására s visszavonult, de minőn aztán az elnök pénzbiroságban való marasztalás terhe alatt újra föl szólította az esküre, a mi nazarénus atyánkfa akkor is hajthatatlan maradt. Nem tette róla — ugymond — akármit tesznek vele! A törvényszék erre el is marasztalta 10 forintban a szegedi szegény-alap javára, de azért a kívánt esküt még sem nyervehette meg s a tárgyalást anélkül kellett bevégezni.

A közönség láthatólag jól mulatott a nazarénus e vallási szilárdaságán, s még maga a tárgyalás gyászos hőse, Rózsa Sándor is több ízben leereszkedő mosolyára méltatta a különös embert.

Befejezésül megemlítjük, hogy a törvényszéket Bodrogi elnöklele alatt: Ujhelyi (referens) és Kovács János ülnökök és Seidel L. jegyző képezték, s hogy a bírói asztalnál hallgatóképek jelen volt Nagy Sándor az aradi törvényszék elnöke is, ki élénk figyelemmel kísérte a tárgyalások folyamatát. (Sz. H.)

Mikor kell a fát ültetni; tavasszal-e vagy ősszel?

A tavaszi ültetés mellett nemcsak maga a gyakorlat szól, hanem szól az elmélet is és a józan ítélő tehetség. Mert ugyanis, ha a fát tavasszal veszem ki a földből, s azt más helyre ültetem át, igen kevés ideig fosztottam meg azon elemektől, melyben élete tartatik fenn, míg az ősszel kivett fa egész tavaszig nem képes szorosan behelyezkedni gyökereivel a földbe, minthogy tevékenysége télen át csak nagyon csekély mérvűvé van szűkítve. Ősszel nem fujnak azon szárítót, meleg szelek s nincsen azon meleg napugár, a mely koronájából a vizet kiszáritva, fizikailag ürességet hagyjon hátra, hogy a gyökerek által újabb táplálékkal terhelt vizet tuloljon fel a fába, s ez a tevékenység ismétlődjék; de ha a kellő időjárás, t. i. meleg és nedvesség lenne is elegendő, a fa már vagy vén levelekkel bír, melyek csak sárgulni, halálra állnak készen, vagy nagyobb részeit lehullották s így többé a fa tudókkal nincsen ellátva, pedig jól tudjuk, hogy levelek nélkül a növények tetszalottak, a fizikai törvények nem működhetik azt kellőképpen; továbbá az is történetik, hogyha nagyon nedves az ősz, a szakában ültetett fának gyökerei el is rothadnak; a korán bekövetkező fagy is gyakran és tetemes kárt tehet a megbolygatott fában. Ősszel s az azt követő télen át, mindenkor viharra, nagy szelekre is számíthatunk.

Kikelet azon évszak, mely minden növénynek születését, ifjúságát, megifjodását adja. Az ősz vagy vénhedés, vagy halálát készíti előre.

A szabad földbeni dugványozás szintén csak tavasszal hajtandó végre és ebben már meglehetősen egyetértének a kertészek. A faültetés is egy neme a dugványozásnak, csak hogy ez, mint gyökkel bíró dugvány, biztosabban folytatja tovább már önálló életét, míg a dugványoknak először gyökereket kell hajtaniok s még csak ezután kezdhetik meg önálló életüket.

A fa-ültetés időszakának mikorra tétele mindenesetre fontos kertészeti kérdés és úgy hisszük, nem tévedünk, midőn kimerjük mondani, hogy faültetés ideje a tavasz.

Nem tartjuk fölöllegesnek itt egyáltalán röviden fölemlíteni, hogy minő időjárást kell választani a faültetésre és minő rendszabályok követendők e tekintetben leginkább.

Az átültendő fát, midőn helyéről kivesszük, ha lehetséges, azonnal tegyük be új helyére a földbe. Ha ez nem történhetik, csináljunk egy könnyen földható földnemenl lehelőleg zavaros vizet és ezen zavaros vízzel áztassunk meg annyi fűrészport, hogy ebbe a fának gyökereit kellőleg behelyezhessük és így köthessük rongyba. Igen természetesen a fölölleges gyökészarakat előbb lemetszük, szintén így járván el a fa koronájával. Megjegyzendő azonban, hogy sem a korona, sem a gyök mindenik darabját nem szabad megcsontitanunk s ezek mindenikéből néhányat meghagyunk saját hosszúságában. A leirt módon elkészített fűrészporba, vagyis fűrészportészta gyökereivel elhelyezett fa igen hosszú időn át kiállja az ültetlenséget, kivált ha a melán megszáradni induló fűrészpor nem mulasztjuk el gyengén cezetes vízzel meg-meg nedvesíteni. A fák kiszedését eszközölni legjobb a kora tavasz azon idejében, mielőtt, ha február van is, a nap már erőt tud venni a fagypontra. Tehát már februáris elejétől kezdve figyelemmel kell kísérni legelső szép nap bekövetkeztét s azonnal hozzá lehet látni az ültetéshez. Történetik, hogy közben erősebb hideg napok támadnak, ez azonban csak saját tartamán át akadályoztasson az ültetésekben.

A görök lehetőleg előre, s még ősszel elkészítendők.

A ki e leirt módon ülteti fát, várakozásában nem igen fog csalatkozni, sőt még azon előnyben is részesül, hogy a terhes gyakori öntözéstől megkíméltetik. Rácz Károly.

HIRHARANG.

* Midőn e sorok napvilágot látnak már benn leszünk a szent karácsony ünnepeiben. Kedves nap! mely az ártatlanabb kedélyű embert az élet nyomasztó zajából a családi élet édes nyugalmába tereli. Kedves napja a játszó gyermekkor aranyos emlékének. Vigasztaló nap, midőn talán a szenvedők is boldogabbak, mint más napokon, s midőn a legszegényebb család is lát aranyat — ha máshol nem, legalább a diókon, lát mosolyt, ha más hol nem, legalább a gyermekek ajkain. A szegények családünnepe 361 gondterhelte nap után. Boldog ünnepeket.

* Városunk derek polgármesterének buzgó működése folytán sikerült már a városi pénztárt annyira folyóvá tenni, hogy a tanítóknak, december havi járandóságok kifizetett. A hol a tanítógyűlések kezdik, ott számíthatunk jövőre is. Mint értesülünk továbbá, az egyeseknél, a városi pénztár terhére, ellátásban részesülő lelenzeket s árvákat, orvosilag megvizsgálatára, valamint hogy letűkről bővebb tudósítást szerzett magának, s kik iskolába nem jártak azokat rögtön beírta. Meghagyta egy szerszmid a gondnokoknak, hogy a rájuk bízott gyermekekre, felelősség terhe alatt atyai-örököljenek s szorgalmasan küldjék az iskolába. Végül pedig megajándékozta e könyörületre méltó, elhagyott picinyeket. Így szeretjük mi látni városunk polgármesterét, hogy nemcsak a belügyvezetést vezeti dícsérendő erélyvel, de a szegényeknek s árváknak, mint a város gondjára bízottaknak, valódi atyja.

* A nagy-beckerek határában a „baglyasnal“ oly rosz ut van, hogy a mult napokban egy gabonát szállító kocsi 16 lónak kellett kivonatni a sár közepéből. — Ezt nevezük mi aztán itt közlekedésnek. — A vasutról még mindig hallgatnak oda fent, annál jobban zúgnak ide lent.

* Egy barátunk e napokban ezen szavakkal nyitott be hozzánk, barátom a „Torontál“ napról napra harapósabb. Hirtelenében majd azt válaszoltuk, hogy: szájkosarat neki! de csak hamar észre vettük, hogy mily rettentő mondanánk.

* Rósa Ignác úr fűszerkereskedésébe sok mindenféle jó enni való érkezett. Figyelmeztetjük reá, vidéki „inyencz“ barátainkat.

* Soha olyan éji őr, mint aki a nagy utcán a Staats ház előtt nagy buzgón végzi rendeltetését, azaz alszik. Az alvás nála úgy látszik, gyakran megtörténik, még pedig oly mélyen, hogy a napokban két fiatal ember tréfából ki lopta kezéből palczáját. Figyelmeztetjük a városi kapitányságot, hogy ennek az éji őrnek, ezután ne a markába, hanem a határa adja a — palczát.

* E napokban tartá egy érdemes polgártársunk arany menyegzőjét. Isten örizzen bennünket azon gonoszagtól, hogy e hir felett szívünkben ne örüljünk. Kivált a jelen házasság iszonyos százsadában! Mily szép gondolatok: ezüst menyegző, arany menyegző! Oh! vajha minden ezüst és arany férjhez akarna menni, mennyi arany és ezüst lakodalom kerülne ki belőle.

* Egy úri ember e napokban azzal nyitott be hozzánk, hogy ő tudna egy módot a mivel a deficit egy kis részét, fedezni lehetne. Ugyan is minden vasuti és gőzhajóni utazó adoztassék meg, és pedig aki 1-ső helyen utazik 3. és 2-dikon kettő, és a 3-dikon 1 krral. Gondolom az új. Vajjon mit szól hozzá a pénzügyminiszter úr ő excentíájára.

* Már az itteni vendégkönyben sem ehetik az ember nyugodtan. Már itt is énekelnék a fővárosból kiugraszott kétségbe esett énekes nők, kiknek hangjánál csak a vendégkönyv bor hamisabb.

* A gázvilágítás ügye rák módjára halad. Ma holnap itt lesz 1873-ik év is, s még hozzá sem fogtak. Ugy látszik eddigéleg nem szerették városunkban a világosságot. Ajánljuk ez ügyet t. polgármesterünk figyelmébe.

* A szerb zárdák már 30 év óta alapos okot szolgáltatának súlyos panaszok és vádakra. Nem szabad szem előtt téveszteni, hogy szabályszerűleg a vagyonkezelésnek közönsék

kellene lennie. Archimandrita és a barátoknak a kormányzásban és felelősségben osztokodniok kellene, mi a valóságban nincs ugy. A szerb zárdafönökök már felszáradt óta nem választatnak a barátok kebeléből, hanem az illető éresek vagy püspökök nevezetnek ki, ennek folytán köztük és zárdá testvéreik közt hiányzik a canonszerű confraternitás. Korlátlan hatalmu ur és rabszolgái aláztatosság viszonya van tehát köztük. A zárdafönök kezén van az összes vagyon, ő fölötlenül kénye-kedve szerint rendelkezik fölé. Hogy ezen gazdalkodási eljárásnak a szegény barátok iszzák meg a levét, tanúsítja Stankovicsnak 1837-ben főnökökhöz intézett körirata, melyben a kapzsi és kicsapongó főnökök élete és üzérkedési sötét sikkkel festetnek, és szigoruan megrovatnak. Ezek nagyjában ama visszaélések, melyek szükségessé tettek, hogy a szerb egyházi congressus több bizost küldött ki a zárdai vagyon kezelésében követett módok megvizsgálására; csak azzal lépte át illetőségének határát, hogy a biztosoktól fölhatalmazá a vagyonkezelést esetleg saját kezökbe venni. Ez nem csak megsértése volt a zárdai autonómiának és a fönlő egyházi ellenörző hatóságának, hanem új visszaélésekre is adott okot. Ebben tehát a kir. biztos tevékenységének hálás tér nyílik és óvatosságától, erélyétől megvárhatjuk, hogy kielégítőleg fogja megoldani e föladatát. Jobb helyesebb vagyonkezelés mellett a szerb nemzet évenként megeszeget nyerhetne közművelődési célokra, mint azt már az 1790. temesvári congressuson elhatározták és mit Il. Lipót, szentesített is. Sajnos azonban, hogy ezen szentesített határozatok azóta sem léptettek életbe.

* Halálozás, Madarassy Jánosné éle 70-dik évében Budán elhunyt. A boldogult anyja volt a vas szorgalmu, nagytehetségű Madarassy Pál pénzügyminiszteri tanácsosnak és a jó nevu beszély- és regény-író: Madarassy Klótdit urholgynak.

* Ráth Mór kiadásában megjelent, s hozzánk beküldetett: „Az új kormány kezdetén című röpirat. Ara 80 kr.

* Ellemérel a „Tisza“ néhol már kijött medréből. Azt gondolják, hogy ez áradást a Duna nagy volta okozza, mert Tokajnál a víz-állás nem több 3-nál.

* A helyenként felmerülő Rinaldo-féle eseményeknél még mindig boszantolag szerepel a köznépi indolentiája számtalanszor oly népes közegekben, hol seprő nyéllel is megurathatnak vagy lurokra kerithetnek, a garázdálkodókat, négy öt betyár uralkodik a fáu s vidék felett, s az erény örök prostitútiójáról, épen azokat rabolják, akik a felebaráti szeretettel leggyakrabban a legnagyobb mértékben gyakorolják. Így tettek T.-Földváron is. Megloptak a legjobb embert a faluban, minden zsiradékját, és telire való sertésfusát elvitték. Pedig a haszonbérőnek aajtja előtt telve van az ajtó kéregetőkkel, akik soha sem mentek el onnan sücs kézzel. Most miután a haszonbérőnek sincs, ezek is koplalni fognak. A gazembereket nyomozzák.

* A napokban akaratlanul is a következő jelenetnek voltunk tanúi. „Pest városa“ című vendégkönyv mellett egy menyecske 6 éves gyermekével sétált, midőn az ott állomásozó s ilatosszagú pocéséta mellett elhaladtak, a gyermek szép okos szeméit anyára emelve kérdezte: „ugy-e édes mamám ez tő“, „nem gyermekem a tő soha — vagy igen ritkán szárad ki.“ „Hisz ezt sem láttam még soha sem kiszáradva mamám.“ — Bizony a városi h. kapitány sokat sétál arra, és még sem látja meg azt, mi egy 6 éves gyermeknek sem kerülte el figyelmét.

* Nem sejtítettük eddig, hogy egy ilyen nagylelkű polgártárs is túljön a városi zöld asztalnál. Ugyanis egy helybeli város atya megértvén a kor intő szavát, tanítóknál mit mi szeriáján s városunk anyagi helyzete érdekében egy nagyszerű financzoperatió törti a fejét. Az első Staatsstreich abból állott, hogy egy elemi tanítónak humanisticus szempontról, nemes szívű offeret tett, mely szerint ő a tanítónak nyugtatónyait 20% levonással beváltja, hogy azzal aztán saját városi adóját s restantiáját törleszhesse. Ez az úri ember virilista s arról lehet megismerni, hogy mindig dörmög. Einundzwanzig, zweiundzwanzig, sat.

* Zsalyai rév melletti nádasban tegnapelőtt egy nagy ordast löttek. A kerülő bevitte az ordas füleit a község házához.

* Csürogon az akácflák ujvirágzásnak indultak, s egyik kertben a cseresznye jobban termett másodsor mind először. Most ott is hírtelen hidegre változott az idő.

* A brasíliai Verdinhó folyamban 30 nyolczad nehezék súlyú gyémántot találtak, mely a „Times“ szerint, négyszer oly nagy, mint a híres „déli csillag“. A tulajdonos e gyémánt-örösiát „Pedro secundónak“ nevezte el. Könnyű neki!

* Ferraraban két fodrász legényt rettenetesen utóért a politicalás az egyik a papának, a másik Viktor Emanuelnek adott igazat. Szóbeli szó következett, s a két legény hajba kapott, de fájdalom ezzel nem lett vége a do-lognak miután jól kitépték egymás haját elhatározták hogy párbajt fognak vívni, s pedig megtüzesített fodrászvasakkal. A fodrász chef maga nem lévén hon, a két dühös hazafinak a legjobb alkama volt a viadalra. Hogy annál érdekesebb legyen a harc, a szoba közepére egy széklet tettek, s elnevezték „Rómának“ ebbe ült ugyan az, ki a király pártján volt s elnevezvén magát Viktor Emanuelnek esküt tett, hogy Romát megvédi a pápa ellen, ki már dühös Stellungba készen állott a rohamra, s felvette védenoze nagy nevet. Az első roham már megtörtént, midőn egy idegen a kölba

lépelt s beretválozni akart. A felbőszült legények felre csapták fegyvereiket, a vendéget beleütették Rómába, egy percz alatt beszappanyozták, megberetválták s jó formán kilökték az ajtón. Egyedül maradván ismét megtüzesítették a vasakat, s neki fogtak most már háborgatás nélkül a veszedelmes riaszkodásnak aminek az ön szerencsétlen következménye, hogy Viktor Emánuel megvédette ugyan Rómát de csak ellenfele szemé világának árán, mert egy szerencsétlen dőfessel kisütötte annak jobb szemét.

* Egy gépész a hadügyministeriumnál egy általa feltalált pokolgépet akar bemutatni, mely gőzerővel oly nagy eredményeket eszközölne, hogy a gép a harcmezőn felállítva, a legnagyobb és legbátrabb hadsereget pár percz alatt tönkre teszi. No ha ez nem humbug, úgy jaj ám annak aki belénk akarna kötni.

* Mai számunkhoz van mellékelve az „Arany tomba” hetilap előfizetési felhívása. E lap baloldali szelvényben is ugyan, de már előfizetési felhívásban is látszik a nyugodt és mérsékelt láng. Szerkesztője Aldor Imre — t. barátunk — kinek tollát, azt hiszem, hogy minden művelt ember ismeri.

* Gróf Teleky Sándor és Máday Sándor, mint a kettő jobboldali képviselőknek választottak Fogaras vidéken.

* Mosorinban ismét csendes minden. Az eleresztett bíró visszatért hivatalába, ezáltal a felizgatott kedélyek vissza tértek a rendes kerékvágásba. — Mint írják Miletits nem mert a faluba közéjük menni.

* Hirlapirodalmunk 1872. E czimen az „Athenaeum” a következő statisztikai kimutatást közli: Jelenleg a magyar koronaországokban 374 hirlap és folyóirat jelenik meg; ezek közt

van magyar 223, német 88, horvát 18, tót 15 szerb 13, román 11, olasz 3, ruthén 3; Budapestben megjelenik magyar nyelven 130; más nyelven 50; többi vidéken 71 városban adatik ki. Magyar nyelven politikai napilap van 16, politikai hetilap 33, vegyes tartalmu képes hetilap 6, egyházi és iskolai lap 24, szépirodalmi és divattal 9, humoristikus lap 7. szaklap 41, vidéki lap nem politikai tartalommal 30, hirdetési lap 6, folyóirat 37 és vegyes melléklet 14. Összehasonlítva hirlapirodalmunkat a külföldével, azt tapasztaljuk, hogy míg hazánkban 41,443 főre jó egy hirlap, addig az északamerikai Egyesült-Államokban 537 főre esik egy, Svájcban 6600-ra, Belgiumban 15,000-re, Hollandban 16,000-re, N.-Britaniában 18,000-re, Franciaországban 23,000-re, Poroszországban 26,000-re, az olasz királyságban 29,000-re a kis Finnországban, hol 43

hirlap jelenik meg, ezek közül 23 finn nyelven 39,000, Törökországban 300,000-re s az orosz birodalomban 350,000 lélekre jó egy-egy hirlap. Hogy mennyire előhaladt Észak-Amerika a hirlapirodalom terén, megítélhetjük abból, hogy ott minden 4—500 lakóval bíró városnak saját hirlapja van, ezer lélekkel ellátott város mar egyenél több hirlappal bir; vannak városok 4—5 ezer lakóval, hol nyolcz politikai napilap jelenik meg: Colorado területén pedig, hol az első hirlap 1859-ben nyomtatott, mai nap 27 hirlap jelenik meg. E hirlapirodalmi virágkor felé, mint láttuk, hazánk is ugyancsak igyekszik.

* Belgrádból írják: hogy ott ritka nap, hogy egy vagy másik kereskedő be ne szüntetné a fizetést. Ugy látszik, hogy ott nem igen voltak elkészülve a pénz-kriszise. Még minálunk folytonosan tart. Kivált a szerkesztőségénél.

H I R D E T É S E K.

Pályázat.

Nagy-Becskerek város képviselő testülete e. f. évi december 17-én tartott közgyűlési határozata folytán a megüresedett városi főjegyzői állomásra pályázat nyitattik.

Az eme állomással összekötött javadalom 1400 ft. rendes fizetés.

Pályázni kívánók az erre megkivántató képességeik és a hivatalos magyar nyelven kívül még a német és szerb nyelv ismeretét igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamódványukat az 1873. évi január 15-ik napjáig a város polgármesteréhez nyújtják be.

Az 1872. évi december 17-én tartott közgyűléséből.

Kiadta:
Botka Géza,
vár. aljegyző.

Concurs.

Lauf Beschlus der am 17. Dezember 1872 abgehaltenen General-Versammlung der Gemeinde-Representanz der Stadt Gr.-Becskerek wird zur Befestigung der ererbigen städtischen Ober-Notarstelle mit einem Jahresgehälte von 1400 fl. der Concurs ausgeschrieben.

Reflectirende wollen ihre dießbezüglichen Gesuche, belegt mit den Zeugnissen ihrer Qualification und Kenntniß der ungarisch, serbisch und deutschen Sprache bis längstens 15. Jänner 1873 beim Bürgermeister der Stadt Gr.-Becskerek einreichen.

Aus der am 17. Dezember 1872 abgehaltenen General-Versammlung.

Herausgegeben durch:
Géza v. Botka,
hüft. Vice-Notar.

Стецај.

Ради попуњења велико-бележничког звања код овова-рошког магистрата по закључку 5. (17.) децембра 1872 обдржане варошке представничке седнице овим се расписује стецај. Плата је 1400 ф. а. вр.

Потражници имају своје молбенице, са доказима способности за отпављане поменутог звања и знања мађарског, српског и немачког језика, најкаже до 3. (15.) јануара 1873 год. градоначошнику ове вароши поднећи.

Из седнице вел.-бечкеречког представничког већа др-жане 5. (17.) децембра 1872.

Издао:
Геза Ботка,
вар. подбележник.

Hirdetmény.

Nagy-Becskerek városa hatósága részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy a városi közevet tisztítása f. é. december 23-án délelőtti 9 órakor a városi tanács-teremben tartandó árlejtés útján kifog adatni.

A feltételek a városi jegyzői irodában megtekinthetők. Nagy-Becskerek, 1872. évi december 18-án.

A városi tanács.

Kundmachung.

Von Seite des Gr.-Becskereker Stadtmagistrates wird be-kannt gegeben, daß die Straßen-Reinigung am 23. Dezember 1. 3. im städtischen Rathsaale licitando ausgeschrieben wird.

Nähere Auskunft ertheilt das Notariat. Gr.-Becskereker, am 18. Dezember 1872.

Der Magistrat.

Објава.

Овим се од стране вел.-бечкеречког варошког ма-гистрата до обдер знања ставља: да ће се 11. (23.) децембра 1872 чишћење ововарошких улица путем јавне драже, на годињу дана под закуп издавати.

Ближи услови могу се у вар. бележничком звању до-знати, а дражба ће се у дворани варошког представничког већа обдржати.

У Вел.-Бечкереку, 18. децембра 1872.

Магистрат.

4575. sz. 1872.

Arverési hirdetmény.

A nagy-becskereki kir. e. f. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Basch Emanuelné szül. Kern Emilia kérelme folytán Bozzay János és érdektársai ellen az ittvarnoki 61. sz. tjkben 66-66^{1/2}, 82., 151. és 152-215. r.-számok alatt felerészben Petrovits József, felerészben pedig Bozzay János tulajdonakép bekeblezett 3130 hold és 65 □olet tevő, s 490,004 ftra becsült nemesi birtokra és tartozékaira nézve a bírói ár- verés elrendeltetvén, ennek a helyszínén leendő eszközése végett az első árverés határideje 1873. évi márczius 6-ik, a második pedig aprilis 5-ik napjára, mindig délelőtti 10 órakor tüzetik ki, oly megjegyzéssel hogy a birtok csak a második árverésnél fog a becsáron alól eladatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzül letenni, az ígért vételárt pedig 3 részletben és pedig az árverést jóváhagyó végzés keltétől számított 8 nap alatt annak 1/3 részét, második 1/3 részét ugyanezen végzés keltétől 6 hónap, végre utolsó 1/3 részét további 6

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

hónap alatt, az ezen részletek utáni 8% kamatokkal együtt, lefizetni azzal, hogy a bánatpénz 8% kamataival együtt a 3-ik részletben lesz beszámítandó, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező kir. törvényszéki bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentésk be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezettni, végre

Felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. § értelmében a hirdetvény közzétételének utolsó napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtják be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Sztankovits György kir. törvényszéki bíró jelentése bevéraása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának Nagy-Becskereken, 1872. évi december 14-én tartott ülésében.

2927. sz. 1872. (3¹)

Arverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy helybeli ügyvéd Raics Trifon kérelmére Dan szül. Becker Rozália ellen 80 ft. és jár. kielégítésére nézve, az adós tulajdonához tartozó kis-toráki 624. számú tjkönyvben 205. ház-számú birtok, mely bírólal 450 ftra megbecsültetett, a bírói árverés útján leendő eladása elrendeltetett, ennek a helyszínén, illetőleg kis-toráki községhezánál leendő eszközésére az első ár- verés határideje 1873. évi január 17-ik, a második pedig 1873. évi február 17-ik napjára, mindig délelőtti 10 órára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a máso- dik árverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzül letenni, az ígért vételárt pedig egy részletben és pedig az árveréstől számított egy hó mulva 6% ka- matokkal együtt lefizetni, a többi árverési feltételek min- den nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bírónál megte- kinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi, nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelent- sék be; ellenkező esetben képviseltetésök végett Szávits Döme, helyi ügyvéd hivatalból kirendeltetik, végre

Felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket a perrend 466. § értelmében a hirdetvény közzétételének utolsó napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyújtják be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Mariánovich János k. tör- vényszéki végrehajtó, jelentése bevéraása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának Nagy-Becskereken, 1872. évi Deczember 4-én tartott ülésében.

6546. sz. polg. ex 1872. (3¹)

Csödhirdetmény.

A nagy-becskereki kir. törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint párdányi uradalom haszonbérője Bogdanovich Vilibald és Virgil ellen a nagy-becskereki és párdányi m. kir. kincstári uradalom képviselétében Virányi József, m. kir. kincstári ügyész kérelme folytán csöd el- rendeltetvén, a hitelezők összefogételére 1873. é. márczius 11., 12. és 13-ik napjai olykép tüzetnek ki, hogy megje- lenvén két első nap ideiglenes tömeggondnok számadásait átvegyék és megvizsgálják harmad napon pedig hitelezői választmányt s vagy volt tömeggondnokot helyben hagyni vagy újat választanak.

Felszólíttatnak tehát mindazok kik a fentebbi csöd- tömegből bármely jogcimmal valamit követelnek, hogy ke- reseteiket a szükséges okmányokkal és bizonyítványokkal ellátva a fent kitűzött határidőre ezen kir. törvényszék- nél annál bizonyosabban adják be, mivel később beadott köve- teléseinek többé hely nem fog adatni.

Kelt Nagy-Becskereken, a kir. törvényszék mint csödbíróságnak 1872. deczember 17-én tartott üléséből.

Várady Mihály,
kir. törvényszéki elnök.

282. sz. b. v. II-ik árverési hirdetmény. (1¹)

Dávid Adolf tör.-becsei lakos részére, Limbach Fe- rencz volt tör.-becsei lakos örökösei: özv. Limbach Katalin ugys mint kk. gyermekei term. és törv. gyámja és Lim- bach József tör.-becsei lakos ellen 173 ft. és jár. behajtása miatt f. é. deczember 16-án délelőtti 10 órára kitűzött

volt árveréskor a török-becsei 251. számú tjkben felvett ingatlanság — vevők hiányából — el nem adathatván, minél fogva a t. nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék te- lekkönyvi osztályának f. é. 2733. számú végzéssel a fent- összeírt ingatlanság elárvereltetésére jövő 1873-ik évi ja- nuár 16-nak délelőtti 10 órája tüzetett ki, mire a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kelt Tör.-Becsen, 1872. évi deczember 16-án.

Ránkovits István,
kir. bír. végrehajtó.

311. sz. b. v. Hirdetés. (3¹)

Alúlrít kiküldött végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a tör.-becsei kir. járásbíróóság 1872. évi 2635. polg. számú végzése következtében alperes Marcsits Todor franyovai lakosnál, Malesev Anka franyovai lakosnó részére, 388 ft. követelés kielégítésére lovak, szarvas-marhák és anyabír- kákból álló ingóságok, franyovai községben 1872. évi de- cember 11-ik napján bírólal lefoglaltattak, s 614 ftra becsültetettek. Ennek következtében a polg. tk. rdt. 464. §-ához képest mindazok, kik tulajdoni, vagy elsőbbségi jogot vélnék érvényesíthetni, ezennel felhivatnak: hogy a foglaltat- tó mint a végrehajtást szenvedett fél ellen együttesen inté- zendő kereseteiket, a jelen hirdetvénynek a „Torontál” című laphan történt harmadszori, vagyis utolsó közlésétől számított 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentéseiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alúlrít végrehajtónál, a törvény rendes útján leendő elin- tétetés végett annál bizonyosabban beadják, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt T.-Becsen, 1872. évi deczember 11-ik napján.

Ránkovits István,
kir. bír. végrehajtó.

7801. szám ajk. 1872. (3³)

Hirdetmény.

A temes-begavölgyi vízszabályozási társulat műter- vezetési s költségvetése a nagyméltóságú m. kir. közmunka és közlekedésügyi ministeriumnak 1872. évi 11721. számú rendeletével helybenhagyatván, alúlrít által ezennel köz- hírré tétetik, hogy az érintett műtervezetek az 1871. évi XXXIX. t. cz. 12. §-a értelmében f. 1872. évi deczember 15-ik napjától kezdve bezárólag 1873. évi január 13-dik napjáig Temesvárott az ó-megyeház épület termében köz- szemlére kitéve lesznek.

Miről az érdekeltek törvényszerűleg értesítetnek. Temesvárott, 1872. évi november 25-én.

Röth László s. k.,
Temesvármegye alispánja.

Előleges jelentés.

A „nagy-becskereki jótékony nőegylet” saját pénztárának gyarapítására

1873. évi február 8-án
a casino-társulat helyiségeiben
egy

bált

rendezend, mely bála a t. cz. község ezennel előlegesen figyelmeztetik.

A bálrendezői bizottság.

Hirdetmény.

Az écskai uradalomhoz tartozó jankahidi határban körülbelül

600 holdból álló szlatina-legelő,
egy vagy több évekre haszonbérbe adandó.

Kundmachung.

In dem zur Ecskaer Herrschaft gehörigen Bankahiber Spotter ist die aus beiläufig

600 Jochen bestehende Szlatina-Weide auf ein oder mehrere Jahre zu verpachten.

Објава.

Ечанском спалуку принадежни Јанкахидски атар од прилике

600 ланаца слатине
издаје се на једну или више година под закуп.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.

Mai lapunkhoz egy melléklet van csatolva.